

Provincie Brabant

T.a.v. Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten Noord-Brabant
Brabantlaan 1
5216 TV 's-Hertogenbosch

Den Bosch, 6 juni 2025

Geachte leden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Via deze brief vragen we uw aandacht voor aangekondigde Rijksbezuinigingen die een direct schadelijk effect hebben op de Brabantse Nationale Parken en de gezondheid en leefbaarheid van het Brabantse landelijk gebied en welzijn van uw inwoners. Ondanks de val van het kabinet lijkt vooralsnog dat bespreking van de voorgenomen bezuiniging via de Voorjaarsnota door gaat, te weten op **woensdag 11 juni**.

Uw hulp is dan ook op korte termijn gevraagd.

Wat is er aan de hand?

Vanaf 2021 steunt het Rijk de samenwerkende gemeenten rondom de vier Brabantse Nationale Parken, De Biesbosch, De Groote Peel, Kalmthoutse Heide en Van Gogh Nationaal Park (voorheen Loonse Drunense Duinen) met de uitvoering van het beleidsprogramma Nationale Parken. Dit beleidsprogramma streeft vijf doelen na om te komen tot veerkrachtige en beleefbare nationale parken die veel meer dan voorheen in verbinding staan met het landschap er om heen. Dit is een vervolg op eerdere rijksregelingen.

Het kompas voor deze transitie is het landelijke Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030. Gekoppeld hieraan heeft het Rijk tot en met 2030 middelen ter beschikking gesteld van jaarlijks ca. €200.000,- per park. Dit bedrag wordt momenteel aangevuld met cofinanciering van de Provincie Noord-Brabant in VanGoghNP en/of co financiering van gemeenten in de andere Nationale Parken. Tevens ontvangt het IVN van het Rijk voor ieder park jaarlijks €55.000,- voor natuureducatie.

Het kabinet heeft echter in haar voorjaarsnota een bezuiniging op de Nationale Parken aangekondigd die tot gevolg heeft dat er vanaf 2027 geen Rijksbudget meer is om ambities en doelstellingen voor onze parken te realiseren. Daarnaast vallen in januari 2026 voor IVN per direct álle middelen weg om de Nationale Parken te ondersteunen. **Concreet betreft dit een bezuiniging van ca. €255.000,- per Nationaal Park per jaar.**

Met deze brief geven we u een beeld welke gevolgen deze bezuiniging heeft voor de vier Brabantse Nationale Parken. Deze brief is een concretisering van de impact voor Brabant en sluit aan op de brieven van Samenwerkingsverband Nationale Parken (SNP) en Interprovinciaal Overleg (IPO) gericht aan de Tweede Kamer. De twee brieven treft u bijgesloten bij deze brief.

Welke gevolgen heeft de bezuiniging?

Als deze bezuiniging doorgaat, zullen de meeste educatie- en beleavings-activiteiten van onze Nationale Parken geen doorgang meer kunnen vinden. Dit betekent:

- Geen scholenprogramma's meer voor ruim 150 Brabantse schoolklassen en daarbovenop nog ongeveer 250 schoolklassen die geen ondersteuning meer krijgen (totaal 400 klassen, hierdoor zullen duizenden kinderen niet meer vanuit het onderwijs jaarlijks de Nationale Parken bezoeken);

- Geen uitvoering meer van activiteiten, die het verhaal van natuur- en landschap van de Nationale Parken overbrengen. (zoals de Dag van het Nationaal Park, Laarzendag, Beleefweek etc.);
- Geen ondersteuning voor Junior Rangers meer (tientallen jongeren die vrijwillig actief zijn)
- Geen opleiding, bijscholing en support meer van honderden vrijwilligers, die zich voor alle bovengenoemde zaken inzetten;
- Geen ruimte meer voor support van onderzoeksprogramma's met vrijwilligers;
- Geen ondersteuning meer van transitieprocessen van agrariërs in de omgeving van de NP (denk aan de overgangsgebieden);
- Geen activiteiten meer met en voor honderden recreatieondernemers in het landelijk gebied, waaronder ook agrariërs;
- Beëindiging van de net opnieuw zorgvuldig opgebouwde professionele werkorganisatie voor natuurbeleving met een groot netwerk in de regio;
- Beëindiging van innovatie en van de samenwerking met andere organisaties rondom de Nationale Parken en het landelijke kennisnetwerk van Nationale Parken in NL en Europa.

Deze bezuinigingen zijn dan ook enorm schadelijk voor onze Nationale Parken en voor het landelijk gebied van Brabant en zijn daarmee een desinvestering van alles wat we sinds 2021 met elkaar opgebouwd hebben.

Enkele specifieke voorbeelden willen we u graag meegeven:

Nationale Parken als verbinder van diverse sectoren en maatschappelijk en private partijen

De Brabantse Nationale Parken hebben een groot vermogen ontwikkeld om gebiedspartijen met elkaar in verbinding te brengen. U bent daar uitgebreid over geïnformeerd tijdens uw werkbezoek aan Van Gogh Nationaal Park op 21 maart 2025. In Van Gogh Nationaal Park is bijvoorbeeld een constructieve samenwerking ontstaan tussen de agrarische sector, natuurorganisaties, overheden en andere gebiedspartijen. Door toe te werken naar dezelfde stip op de horizon is er begrip ontstaan voor elkaars belangen. Dat geeft vertrouwen en leidt tot concrete projecten, zoals de uitvoering van Brabant Behaagt waarbij bedrijfsleven financieel gaat bijdragen aan groen-blauwe dooradering en het plan Versailles van het Noorden samen met boomkwekers. De aangekondigde bezuinigingen bedreigen de concrete projecten die hieruit volgen. Dat terwijl we juist nu in een fase zitten waarin we naar versnelling van de uitvoering van maatregelen toe willen die helpen om Brabant van het slot te krijgen.

Nationale Parken als vliegwiel voor toerisme en economische ontwikkeling én balans tussen recreatie en natuur

Het aantal recreanten neemt komende jaren toe in de provincie Noord-Brabant. De prognoses van het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen verwacht een toename van 37% inkomend toerisme richting 2035 in Noord-Brabant. In Nationaal Park De Biesbosch wordt bijvoorbeeld gewerkt aan het spreiden en verleiden van bezoekersstromen. Samen met ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden worden plannen gemaakt om de groei van toerisme een goede plek te bieden daar waar het een zo positief mogelijke impact heeft op bestaande waarden van natuur en de leefomgeving van bewoners. Ook in NP de Groote Peel wordt op deze wijze gewerkt aan een plan voor bezoekersmanagement. Zo worden bezoekers verleid om niet enkel het natuurgebied te bezoeken, maar vooral het gebied eromheen. Dit draagt direct bij aan de economische ontwikkeling van de regio. Met de bezuinigingen komen deze ontwikkelingen op losse schroeven te staan.

Samenwerking als vliegwiel voor natuur & water

Nationale Parken vervullen een belangrijke rol in de instandhoudingsdoelstellingen voor natuur. In Nationaal Grenspark Kalmthoutse Heide is door continue afstemming aan Vlaamse en Nederlandse

zijde van de grens, een unieke samenwerking tussen natuurorganisaties, particuliere eigenaren en andere stakeholders ontstaan. Samen werken zij aan verbinding van habitats voor Natura 2000 soorten. Hieruit is bijvoorbeeld een project ontstaan waarbij in samenwerking met de Vlaamse Overheid, een fosfaatfilter wordt aangelegd ter verbetering van de waterkwaliteit van Groote Meer. Dit soort projecten vragen veel gebiedskennis en soms een lange voorbereiding in een complex stakeholderveld. Als de bezuiniging doorgaat zal de voorbereiding van dat soort projecten stilvallen. Dat zal broodnodig en dringend natuurherstel vertragen.

Nationale Parken als bron voor educatie en draagvlak bij bewoners

Een niet te onderschatten rol bij de Nationale Parken is weggelegd voor IVN. IVN is verantwoordelijk voor de communicatie en educatieprogramma's met kinderen en jongeren, maar ook met recreatieondernemers, zorginstellingen, agrariërs, bezoekers etc. in onze Nationale Parken. Deze programma's vervallen volledig als de bezuinigingen realiteit worden, ook omdat de NP niet over eigen middelen beschikken om de aangekondigde bezuinigingen op te vangen.

Wat vragen we u?

U begrijpt dat de aangekondigde bezuinigingen grote negatieve gevolgen hebben voor onze Nationale Parken en de regionale ontwikkelingen, terwijl we net aan de slag zijn met het realiseren van alle, ook door u gewenste, ambities en doelstellingen uit het landelijke Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030. En daar nota bene enkele dagen voorafgaand aan het bekendmaken van de bezuinigingen nog een Manifest voor hebben ondertekend samen met het rijk en 15 andere partijen, waaronder ook het IPO.

We vragen middels deze brief hier aandacht voor en hopen dat u de Nationale Parken wilt ondersteunen en zich met ons samen in wilt zetten voor een sluitende financiering. We hopen dat u uw collega's in de Tweede Kamer kunt overtuigen de bezuinigingen terug te draaien.

Dank voor uw inzet en betrokkenheid!

Met vriendelijke groet,

Nationaal Grenspark Kalmthoutse Heide – Jan Weverbergh, directeur bestuurder
Nationaal Park de Groote Peel – Ernest de Groot, voorzitter
Nationaal Park de Biesbosch – Cobien Bruggeling-, Biesboscregisseur
Van Gogh Nationaal Park- Annemarie Moons, voorzitter
IVN – Renske Visscher, directeur Regio Zuid

Bijgesloten:

- Brief Samenwerkingsverband Nationale Parken (SNP)
- Brief Interprovinciaal Overleg (IPO)